

PROTOKOLL
fra
møtet i Omsetningsrådet

tirsdag 3. juni kl. 12.00

(Møte nr. 2 2003)

Møtet ble satt kl. 12.00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Harald Mork, Knut Sjøvold (for Geir Grosberg), Harald Milli (for Bjarne Undheim), Stine Wohl Sem, Lars Eivind Haartveit, Jostein Frøyland, Per Odd Gjestvang, Øyvind Bergstrøm, Dag Henning Reksnes, Steinar Dvergsdal, Nina Strømnes Rodem, Aud Borge (for Gabriel Joa), Elisabeth Varland, Ole Festad Lund, Odd Harald Nordsveen (for Jørand Ødegård Lunde) og Lina Mogstad

Fra SLF: Marit Jerven, Haavard Elstrand, Trond J. Trondsen, Tor Erik Jørgensen, Roald Nes, Hanne Klægstad, Randi Evju Schweigaard, Bjørn Skjeppe og Anne Lise Haugestad

Forfall: Geir Grosberg, Bjarne Undheim, Gabriel Joa, Jørand Ødegård Lunde og Grete Andreassen

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Omsetningsrådet 30.04.2003 godkjennes.

Innhold:

3.	Markedsregulering fjørfesektoren - Satser for markedsregulerende tiltak i 1. halvår 2003.....	3
4.	Avgiftsinnkreving egg. Dekning av kostnader for utvikling av nytt fagsystem for innkreving av omsetningsavgift på egg – EGGsys	6
5.	Markedsregulering i melkesektoren – Fast rentesats 1. halvår 2003	10
6.	Høring - Forslag til rammeforskrift om regulering av Omsetningsrådets vedtak angående markedsregulering som har betydelige konkurransemessige konsekvenser	11
7.	Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om billigsalgsaksjoner av epler i 2003	21
8.	Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om reguleringslagring av epler 2003	23
9.	Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler 2003.....	25
10.	Klage fra AL Gartnerhallen på Omsetningsrådets vedtak om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg i hagebrukssektoren.....	28
11.	Omsetningsrådets årsmelding for 2002.....	34
12.	Regnskap for omsetningsavgiftene i 2002	35
13.	Regnskap for midler fra jordbruksavtalen i 2002	35

3. Markedsregulering fjørfesektoren - Satser for markedsregulerende tiltak i 1. halvår 2003

Med brev av 03.04.2003 oversender Prior Norge forslag til satser for markedsregulerende tiltak i fjørfesektoren i 1. halvår 2003.

Generelle forutsetninger bak beregningen av nye satser

I forbindelse med fastsettelsen av satser for markedsregulerende tiltak i fjørfesektoren for 1. halvår 2003 er det ingen prinsipielle endringer i forhold til de foregående periodene. Statens landbruksforvaltning har gått gjennom og vurdert satsene, og legger Prior Norges forslag til satser til grunn med unntak av satsen for lagring av kylling.

1. Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg i markedsreguleringen er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. Prisgrunnlaget for kylling i markedsreguleringen er knyttet til frossen kylling, mens representantvaren i forhold til målpris er fersk kylling.

Noteringspunktet for egg og kylling er endret etter gjennomgangen av målprissystemet i 2001. Avtalepartene har vedtatt at målpris for egg og kylling skal settes lik prisen til pakkeri/slakteri. Dette prisnoteringspunktet er lik Prior Norges engrosnoteringer minus margin, og det samme nivå i verdikjeden som alltid har vært brukt i markedsreguleringen. Det er på dette nettoprisnivået Prior Norge etter endringen av noteringspunktet, er forpliktet til å holde målpris. Margin har imidlertid blitt benyttet i Priors prissystem fram til 31.03.2003. Etter dette tidspunktet opererer Prior med nettopriser. Ved kommende gjennomgang av forskriften bør begrepsbruken for prisgrunnlaget endres.

Prisnivået som satsene beregnes ut fra, skal være antatt gjennomsnittlig pris på de aktuelle varegruppene (vektgrupper) for den perioden satsen skal gjelde. De aktuelle varegruppene har etter gjeldende praktisering vært avgrenset til representantvaren i målprissammenheng, som består av vektgruppene 750 til 1000 gram. Hvilke vektgrupper som skal inngå i prisgrunnlaget er ikke fastsatt i forskriften. I inneværende periode utgjør kylling over 1000 gram ca. 40 % av lageret. Dersom disse medregnes i prisgrunnlaget, reduseres prisgrunnlaget med ca. kr 1,80, noe som gir et utslag i lagringssatsen på 1,1 øre. Med bakgrunn i den betydelige andelen av stor kylling på lager, mener Statens landbruksforvaltning at det vil være rimelig at også denne kyllingen inngår i beregningen av prisgrunnlaget. Det bør vurderes om det i kommende gjennomgang av forskriften, bør presiseres at prisgrunnlaget skal ta utgangspunkt i alle vektgruppene som inngår i det faktiske reguleringslageret av kylling.

Prisgrunnlaget som inngår i beregningen av faste satser for fjørfekjøtt er avhengig av om satsen gjelder billigsalg eller lagring. Ved beregning av lagringssatsen benyttes prisen på frossen kylling. Ved billigsalg legges fastsatt billigsalgspris til grunn. (Ved billigsalget i 1997 var det et prisavslag på ca. kr 7 pr. kg.)

2. Vurdering av lagerkostnader for fjørfekjøtt

Satsen for lagring av fjørfekjøtt har siden 1992 vært knyttet til lagringskostnadene ved Bunes-lageret hvor Prior Norge også er medeier. Begrunnelsen var at lagerkostnaden ved Bunes kunne dokumenteres. I tillegg ble Bunes betraktet som det mest rasjonelle og kostnadseffektive lageret. Lagringskostnadene som skal kompenseres består av lagerleie

og håndteringskostnader. I perioder med stort reguleringslager er det behov for å benytte eksterne lagre, som har høyere lagerleie.

Korrigerings av lagersatsen for å kompensere den eksterne lagerleien har skjedd i perioder med store lagringskvantum av kylling, og derfor en større andel på eksterne lagre. Nå er andelen kylling på eksternt lager 34 %, mot 45 % i oktober 2001. Kostnaden ved eksterne lagre har i denne perioden blitt hensyntatt ved fastsettelsen av sats.

Lagerkostnader ved Bunes fryseler A/L er i følge Prior Norge økt fra 14,8 øre pr. kg pr. md til 17,5 øre pr. kg pr. md. Økningen har bakgrunn i at prinsippene for Priors betaling for lager ved Bunes i 2002 ble endret. Tidligere var det en fastsatt sats pr. kg pr. md, og nå er lagerleien lagt om til en fast sum for et definert lagerområde pr. uke. Dette innebærer at kostnadene pr. kg er avhengig av utnyttelsesgraden. Endringen er begrunnet med at Prior og de andre eierne skal ta et større ansvar for totaløkonomien ved Bunes. Prior Norges eierandel er 4 %, mens Norsk Iskrem, Tine Meierier, Gartnerhallen og Norsk Kjøtt har de resterende eierandeler.

Prior Norge foreslår at lagerkostnaden som inngår i satsen for lagerkompensasjon økes fra 17 øre pr. kg pr. md. til 20 øre pr. kg pr. md. Differensen mellom lagerkostnadene ved Bunes og forslaget til sats, utgjøres av en kompensasjon for bruk av eksterne lagre (Frigoscandia). Forrige økning i satsen for lagring skjedde 2. halvår 2001, da satsen ble økt fra 15 til 17 øre. Satsen på 15 øre hadde da vært gjeldende i en tiårsperiode.

Økningen i lagerleien ved Bunes er litt diffust begrunnet i brevet fra Prior Norge hvor de nye satsene foreslås. I et møte med Prior 02.05.2003 og senere mottatte e-mail redegjøres det for at omleggingen av kostnadsfordelingen skjer fordi kostnadene skal bli mest mulig riktig fordelt på eierne. Prisen ved Bunes skal være fastsatt ut fra hva det koster å drive Bunes. Prior betaler den lagerleien som oppgis i forslaget til sats, og et grunnleggende prinsipp i markedsreguleringen er at markedsregulator skal få dekket påløpte kostnader. I følge Prior har tidligere lagerleie vært beregnet for lavt, og har ikke dekket de faktiske kostnadene ved Bunes.

Statens landbruksforvaltning aksepterer Prior Norge sin begrunnelse for kostnadsøkningen, og legger ved satsfastsettelsen til grunn lagerleien ved Bunes på 17 øre. I tillegg legges det inn en korreksjon for en andel av lageret på eksternt lager, slik at totale lagringskostnader utgjør 20 øre. Dekning av kapitalkostnaden ved å ha varen på lager utgjør 13,3 øre etter at Statens landbruksforvaltning har korrigert prisgrunnlaget med 1,1 øre. Når forsikring på 0,4 øre er medregnet, utgjør satsen for lagring 33,7 øre.

Når det gjelder satsene for kjøle- og fryseleragring av eggprodukter, reduseres satsene som en følge av at renten i markedsreguleringen er redusert fra 7,7 % til 7,0 %. Prisgrunnlaget i satsene for egg, kylling og eggprodukter er i liten grad endret, med unntak av heleggpulver hvor prisen er økt med ca. kr 2.

3. Rentenivå

Rentesatsen benyttet i grunnlaget for kompensasjonssatsene for markedsregulerende tiltak beregnes ut fra andel benyttet egenkapital eller fremmedkapital. Kompensasjonen fastsettes ved å vekte de rentenivåer som er/har vært aktuelle, og ut fra det registrerte/anslåtte kapitalbehovet som er nødvendig for å dekke verdien av reguleringslageret.

Fra og med 2. halvår 1997 tilskrives organisasjonene en margin på 0,2 % i tillegg til pengemarkedsrenten på egenkapital som er bundet i markedsregulerende tiltak. Med utgangspunkt i Prior Norges sin prognose for reguleringslager og anslått NIBOR 3-md. rente for 1. halvår 2002 er renten i markedsreguleringen i fjørfesektoren beregnet til 7,0 %. Dette er en reduksjon på 0,7 % fra 2. halvår 2002.

4. Beregningstekniske forutsetninger

Beregningen av satsene i fjørfesektoren er basert på:

- 1) Kompensasjon for rentekostnad beregnet ut fra en forutsatt kapitalbindings-tid for de ulike tiltak
- 2) Kompensasjon for øvrige kostnader basert på promille- og prosentsatser på basis av prisene på de ulike varetypene.

Administrasjonskostnader (§ 2)

Budsjettet for Prior Norges sin godtgjørelse til administrasjon av markedsreguleringen for 2003 har blitt behandlet som egen sak.

Kjøle- og fryselagring (§ 3)

Faste satser for lagring skal gi dekning for renter, forsikring, svinn og lagring inklusive håndtering. Statens landbruksforvaltning har foreslått endring av markedsregulators forslag til kompensasjon for lagerkostnader, og dette medfører en reduksjon i satsen for fryselagring av kylling. De andre satsene er i tråd med Prior Norges forslag til satser ved kjøle- og fryselagring.

Oversikt over utvikling av satsene for markedsregulering 1999–2003:

	1999		2001		2002		2003	
	1.h.år	2.h.år	1.h.år	2.h.år	1.h.år	2.h.år	1.h.år	
Kj.lagring egg	10.0	9.8	10.0	10,1	9,9	10,1	9,9	
Kj.lagring heleggpulver	12.4	12.0	13.9	15,1	13.9	14,4	13,6	
Fr.lagring eggehvite	19.1	18.8	21.4	22,3	21,6	22,3	21,5	
Fr.lagring heleggmasse	25.4	24.3	26.8	27,8	26,6	27,8	26,6	
Fr.lagring kylling	28.3	25.0	28.3	32,5	31,9	33,3	33,7	
Billiglev. Kylling	12.0	12.0	12.0	12,0	12,0	12,0	12,0	
Rente	7.0	6.5	7.5	8,1	7,4	7,7	7,0	

I satsen for fryselagring av kylling på 33,7 øre inngår lagerleie på 20 øre, renter av lagerverdien for en måned på 13,3 øre og forsikring på 0,4 øre.

Med hjemmel i forskrift for bevilgninger til markedsreguleringstiltak innenfor fjørfesektoren gjøres følgende

Vedtak:

Det fastsettes følgende faste satser for markedsregulering i fjørfesektoren for 1. halvår 2003.

Paragraf i retningslinjene	Reguleringstiltak Og varegruppe	Satser i øre pr. kg	
		Ny sats	Gml. sats
§3	Kjølelagring		
	Egg	9,9	10,1
	Heleggpulver	13,6	14,4
§3	Fryselagring		
	Eggehvite	21,5	22,3
	Heleggmasse	26,6	27,8
	Kylling	33,7	33,3
§6	Billiglevering		
	Kylling	12,0	12,0
	I tillegg skal det ved billigleveranser av kylling utbetales en fast kompensasjon pr. kg for kostnader tilknyttet kapitalbinding, svinn og risiko på 3,14 promille av faktisk billigsalgspris.		
§ 8	Eksporthvering		
	For eksportleveranser av egg, heleggmasse, heleggpulver, eggehvite og kylling utbetales en fast kompensasjon pr. kg for kostnader tilknyttet kapitalbinding på 6,42 promille beregnet ut fra faktisk eksportverdi.		

4. Avgiftsinnkreving egg. Dekning av kostnader for utvikling av nytt fagsystem for innkreving av omsetningsavgift på egg – EGGsys

Innledning

Systemet for innkreving av avgifter på direktesalg av egg fra 1996 fungerte ikke i henhold til forutsetningene, hvilket medførte at man kom på etterskudd i forhold til innkrevingen. Saken ble lagt fram for Omsetningsrådet i møte 25.04.01 og følgende vedtak ble fattet:

”Omsetningsrådet godkjenner at Statens landbruksforvaltning set i gang arbeidet med utvikling og igangsetting av eit nytt fagsystem for innkreving av omsetningsavgift for omsetning direkte frå produsent til forbrukar. Det vert sett av ei ramme på 1 mill. kroner til tiltaket.”

Gjennomføring av prosjektet

Hovedprosjektet startet opp i juni 2002 og det ble tatt utgangspunkt i at det ville være hensiktsmessig å utforme et system som omfattet både avgifter og tilskudd til omsetning av egg, både for produsenter med direktesalg og salg via godkjente eggpakkeri. Det ble innledningsvis utformet et prosjektdirektiv som dannet grunnlag for de krav som skulle settes til systemet, hvordan prosjektet skulle organiseres og milepælsplan. TietoEnator ble gitt oppdraget med å spesifisere og utvikle systemet. Styringsgruppen har godkjent systemet, og prosjektet er dermed avsluttet.

Mål og resultat

Ved oppstart av prosjektet var det flere mål som skulle oppfylles som et resultat av en gjennomgang av rutinene for innkreving av avgifter og utbetaling av tilskudd. Formålet var i første rekke å effektivisere arbeidet både hos eggpakkeriene og hos SLF, i første rekke gjennom maskinelle rutiner. Dette mener vi at det nye systemet oppfyller.

Nedenfor følger en oversikt over de mål som ble satt gjennom prosjektdirektivet og oppfyllingen av dem:

Mål	Oppfylt	Kommentar
Legge til rette for enklere rapportering fra eggpakkeriene ved at det kan benyttes direkte utplukk fra eggpakkerienes systemer og elektronisk overføring av data	Ja	Det er lagt opp til at pakkeriene lager maskinelle rutiner for å hente ut data pr. produsent fra sitt system. Filen oversendes til SLF via en filformidler hvor den hentes og leses inn i EGGsys.
Legge til rette for enklere saksbehandling hos SLF ved bl.a. direkte bruk av datagrunnlaget for beregning av distriktstilskudd til produsenter med direktesalg av egg, og innkreving av forsknings-, omsetnings- og næringsmiddelavgift for samme gruppe.	Ja	På bakgrunn av grunnlaget som registreres fra produsentoppgaven (høner og kilo direktesalg), beregnes tilskudd og avgifter pr. produsent maskinelt.
Også for eggpakkeriene skal datagrunnlaget nyttes direkte for beregning og utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter.	Ja	På bakgrunn av dataene (bl.a. antall kilo egg levert) som sendes maskinelt inn fra pakkeriene beregnes tilskudd og avgifter til pakkeriet maskinelt.
Det skal også legges opp til at det kan kjøres elektroniske kontroller mot Lreg/PT med hensyn på dyretall i forhold til produksjon.	Ja	Det kontrolleres at produsenter i EGGsys har status Aktiv i Lreg. Innrapportert direktesalg kontrolleres i forhold til antall høner det er søkt produksjonstilskudd for. Ved avvik må saksbehandler vurdere den videre saksgangen.
Videre skal systemet forenkle saksbehandlingen hos SLF ved at det skal gi - oppdatert statistikk	Ja	Rapporter oppdateres automatisk etter hvert som søknadene behandles. Rapportene kan når som helst hentes ut. Videre er det lagt opp til at rapportene på en enkel måte kan legges ut på SLFs hjemmesider. Det er mest hensiktsmessig at dette gjøres i

- motregning av avgifter i produksjonstilskudd (PT) – ved behov	Nei	forbindelse med årsskiftet, ev. halvårlig. Det er ikke lagt opp til noen automatisk overføring til motregning i PT. Et ev. krav må legges inn manuelt i PT.
- benytte en felles identifikasjon (organisasjonsnummer) av produsentene	Ja	I 2003 vil produsentnummer være identifikasjonen, men organisasjonsnummeret skal også innhentes. Det vil bli vurdert hvorvidt man skal gå over til organisasjonsnummer fra og med 2004.
- overføre data til Agresso både hva gjelder utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter.	Ja	Dataene i forbindelse med utbetaling av tilskudd og innkreving av avgifter overføres maskinelt til Agresso. Det er et klart skille på fag (EGGsys) og økonomi (Agresso) slik at man har unngått å lage et ”skyggesystem” til Agresso. Tilskuddet utbetales som en ”motregning” i avgiften.
- fleksibilitet i forhold til nye avgifter og tilskudd	Ja	Fra og med 2003 vil det bli krevd inn en ny avgift for SNT (avgift til bevaring av merkevare). Det er lagt opp til at systemet på en enkel måte kan implementere denne.
Tilrettelegge for direkteregistrering av produsentoppgavene over internett	Utsatt	Det skal være mulig at data fra produsentoppgaven kan hentes inn fra fil, men det er ikke gjort noen direkte tilpasninger i påvente av teknisk løsning.
Fagsystemet skal være godkjent og tas i bruk 01.01.2003	Ja	Styringsgruppen har godkjent systemet. For pakkeriene er det gjennomført to månedlige innrapporteringer og faktureringer med godt resultat. Det gjenstår noen små tilpasninger fra pakkerienes side.

Organisering

Prosjektet har vært organisert med en styringsgruppe og en prosjektgruppe med tilhørende ressurspersoner. Styringsgruppen besto av Håvard Elstrand (leder), Jens Schrøder, Tor Erik Jørgensen og Hilde Gunnufsen (sekretær/prosjektleder). Prosjektet ble ledet av en prosjektgruppe med Hilde Gunnufsen som prosjektleder.

Milepælsplan

Nedenfor følger som en kort oppsummering de viktigste milepælene i prosjektet og når det faktisk ble levert/godkjent.

Nr	Milepæl	Frist	Levert/ Godkjent
M1	Oppstartsmøte	28.06	28.06
M2	Godkjenning av prosjektdirektiv	28.06	27.06
M3	Avlevering av detaljert kravspesifikasjon	01.09	01.09
M4	Godkjenning av kravspesifikasjon og oppstart programmering	09.09	09.09
M5	Avlevering av system for endelig test	01.12	1.12*
M6	Godkjenning av nytt system for avgifter og tilskudd på egg	01.01.03	03.02.2003

* Det ble levert deler av systemet til test før denne datoen.

Kostnader

I utgangspunktet estimerte TietoEnator arbeidet med kravspesifisering og programmering til 1080 timer, dvs. kr 1 008 275. Arbeidet med kravspesifikasjonen tok lengre tid enn forventet, og styringsgruppen ba derfor om at estimatet for hele prosjektet ble gjennomgått. TietoEnator justerte som følge av dette sitt estimat til 1164 timer, dvs. en økning på 84 timer, uten å anslå eksakt kostnad. SLF anslo imidlertid det nye estimatet til omkring 1,1 mill. kroner.

Tabellen nedenfor gir en oppsummering av timeforbruket og kostnadene i forhold til estimatet.

Tidsforbruk	Estimat*	Forbruk	Rest
Timer – kravspek	225 timer	346,5 timer	- 121,5 timer
Timer – utvikling	855 timer	782,5 timer	72,5 timer
Timer – totalt	1164 timer	1129 timer	35 timer
Kostnader totalt	Ca. 1 100 000 kr	1 103 265 kr	- 3 265 kr

* Timene til kravspek og utvikling er sammenlignet med det opprinnelige estimatet på 1080 timer, mens timene totalt er ut fra det justerte estimatet på 1164 timer.

Det nye systemet inneholder rutiner for både omsetning via eggpakkerier og direktesalg. Den mest arbeidskrevende faktoren knyttet til innkreving av omsetningsavgift på egg, er behandlingen av direktesalget. Systemet er derfor i første rekke laget for å få til en bedre og mer effektiv saksbehandling av saker som gjelder direktesalg, og avgiftsinnkrevingen i tilknytning til dette. Dette mener vi å ha lykket med ved at flere ledd i saksbehandlingen blir utført via maskinelle rutiner og kontroller. Når det gjelder rutinen for eggpakkeriene og frakttilskudd har vi hentet en vesentlig del av løsningen fra det systemet som SLF har utviklet i forbindelse med frakttilskudd på korn, og som har vært et viktig bidrag til å holde de samlede utviklingskostnadene nede.

I og med at systemet også omfatter andre ordninger enn avgiftsinnkrevingen, er det rimelig at omsetningsavgiften ikke bærer mer enn sin egen andel av utviklingskostnadene som

imidlertid har vært de klart tyngste. De totale kostnadene til utvikling av EGGsys beløp seg til kr 1,1 mill. Det er lagt opp til følgende finansiering:

- kr 170 300 dekkes over Nett-SLF
- kr 50 000 belastes forskningsavgiften
- kr 883 000 belastes Omsetningsavgiften (fondet for egg)

Gevinster ved innføring av EGGsys

Iverksetting av EGGsys vil gi fordeler for den enkelte produsent, for eggpakteriene og for SLF i forbindelse med innkreving av avgifter og utbetaling av tilskudd på omsetning av egg. EGGsys er for en stor del basert på maskinelle rutiner. Det gjelder alt fra eggpakterienes rapportering av data, behandling og kontroll av data fra produsentoppgavene og fra eggpakteriene og overføring av fakturadata til SLFs regnskapssystem. Dette gir seg utslag i mer likebehandling av oppgaver, bedre kontrollgrunnlag, økt sikkerhet for korrekt behandling samtidig som saksbehandlingen blir mer effektiv.

I EGGsys er det lagt opp til at all tilskudds- og avgiftsbehandling skal samles hos en saksbehandler, mot at det tidligere var delt på to. Det samme gjelder innrapporteringen fra eggpakteriene som nå er felles både for tilskuddsutbetalingen og avgiftsinnkrevingen. Denne samordningen bør på sikt gi SLF en reell arbeidsbesparelse på omkring 0,2-0,4 årsverk totalt, både tilskuddsutbetaling og avgiftsinnkreving inklusive. Den kortsiktige besparelsen er noe mindre da det vil ta noe tid å innordne seg EGGsys, samt at det fortsatt gjenstår noe arbeid vedrørende behandling av direktosalg i 2001. Det vil i en overgangsperiode også være behov for å bruke ressurser på avgiftsinnkrevingen for andre ordninger, i første rekke leieslakt og lokalforedling av melk. EGGsys vil også gi en besparelse for pakkeriene på sikt ved at de har en innrapportering pr. måned hvor data hentes direkte fra avregnings-/regnskapssystemet. For den enkelte produsent vil ikke EGGsys by på konkrete besparelser utover å legge til rette for en sikrere og bedre behandling av innsendte produsentoppgaver.

Med bakgrunn i Omsetningsrådets vedtak på møtet 25.04.01 om oppstart av arbeidet med utvikling og igangsetting av et nytt fagsystem for innkreving av omsetningsavgift på egg, og med hjemmel i Omsetningsloven § 11 gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet godkjenner at det bevilges kr 883 000 av fondet for omsetningsavgiften på egg til å dekke kostnader ved utvikling av et nytt system for innkreving av avgifter på omsetning av egg.

5. Markedsregulering i melkesektoren – Fast rentesats 1. halvår 2003

I henhold til § 12 i forskriftene om retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren, skal det for hvert halvår fastsettes en fast rentesats. Rentesatsen anvendes som grunnlag for renteberegning av markedsregulators tilgodehavende etter §§ 2-10 og etter § 13.

Utover svingninger i det generelle rentenivået, skal rentesatsen reflektere finansieringskilde (egenkapital, lån fra avgiftsfondene, SND eller annen ekstern kilde) og

med tillegg av marginer avhengig av låneform. Tine BA har ikke driftskredittlån i fondet eller i SND.

Etter vedtak i Arbeidsutvalget i 20.06.97 får markedsregulatorene fra og med 2. halvår 1997 en margin på 0,2 prosentpoeng for å forvalte egenkapital som nyttes til å finansiere kapitalbinding under markedsreguleringen. Med utgangspunkt i NIBOR 3-mnd. rente for 1. halvår 2003, sammenveid med prognose for reguleringskostnader, gir dette en rentesats på 5,6 %. Dette er 1,8 prosentpoeng lavere enn for 2. halvår 2002.

Med hjemmel i forskrift 28.11.96 om bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren § 12, gjøres følgende

Vedtak:

Den faste rentesatsen til reguleringstiltak innenfor melkesektoren for 1. halvår 2003 fastsettes til 5,6 %.

6. Høring - Forslag til rammeforskrift om regulering av Omsetningsrådets vedtak angående markedsregulering som har betydelige konkurransemessige konsekvenser

Innledning:

I brev av 15.04.03 sender Landbruksdepartementet forslag til rammeforskrift om regulering av Omsetningsrådets vedtak angående markedsregulering som har betydelige konkurransemessige konsekvenser ut på høring. Høringsfristen er satt til 30.05.03. På bakgrunn av at Omsetningsrådet, som er høringsinstans, ikke har møte før 03.06.03 har en fått utsatt høringsfristen til 05.06.2003.

Bakgrunnen for forslag til rammeforskrift:

I jordbruksforhandlingen 2002 ble partene enige om, at en med bakgrunn i Semerklæringen, skulle foreta en gjennomgang av markedsordningene for å se på rammebetingelsene for de uavhengige aktørene.

Videre sier Ot.prp. nr. 22 (2001-2002) Om lov om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, at Landbruksdepartementet skal starte et lovarbeid med sikte på å overføre Omsetningsrådets myndighet til å fastsette sentrale konkurransemessige rammebetingelser til Landbruksdepartementet.

I St.meld. nr. 19 (1999-2000) Om norsk landbruk og matproduksjon ble også rammebetingelsene for avhengige aktører fokusert (side 65): ”Det er imidlertid ikke ønskelig å legge saker med betydelige konkurransemessige konsekvenser til partssammensatte organer. Ansvaret for å fastsette viktige konkurransemessige rammebetingelser, herunder bestemmelser om mottaks- og forsyningsplikten, bør derfor overføres til Landbruksdepartementet.”

I påvente av gjennomføringen av lovarbeidet som initieres i Ot.prp. nr. 22 (2001-2002) har Landbruksdepartementet funnet det hensiktsmessig, i medhold av den generelle forskriftshjemmelen i omsetningslovens § 14, å fremme forslag til en forskrift som setter rammer for de av Omsetningsrådets vedtak som har betydelige konkurransemessige konsekvenser.

Arbeidsprosessen:

Gjennomgangen av markedsordningene for kjøtt-, fjørfe-, korn- og grøntsektoren er utført som et prosjektarbeid. Prosjektgruppen har vært ledet av Landbruksdepartementet og Statens landbruksforvaltning har vært representert i prosjektgruppen med et medlem. Prosjektet har hatt en styringsgruppe og en referansegruppe som begge har vært ledet av Landbruksdepartementet. I referansegruppen som har bestått av representanter for ulike departementer, har ikke Statens landbruksforvaltning vært representert, men deltatt som observatør.

Arbeidet har vært lagt opp med uformelle kontaktmøter med jordbruksorganisasjonene, slik at disse har vært orientert underveis i prosessen, og har hatt anledning til å komme med innspill til prosjektgruppen. Prosjektarbeidet startet med at berørte aktører ble bedt om å komme med innspill i forhold til de konkurransemessige sidene av markedsordningene. Det har også blitt avholdt uformelle kontaktmøter med aktørene for å diskutere synspunktene som framkom i innspillsbrevene.

Statens landbruksforvaltning sin prioriterte oppgave i prosjektarbeidet har vært å bidra til en faglig kvalitetssikring av Landbruksdepartementets forslag, i tillegg til å være en diskusjonspartner i arbeidet. Det vil også i videre prosess for å endre omsetningsloven være behov for deltagelse fra Statens landbruksforvaltning sin side.

Beskrivelse av forslagene og drøfting:

Gjennomgangen har i stor grad hatt form av å nedfelle skriftlig de aktivitetene som gjennomføres i regi av markedsregulator, men som ikke framgår av forskriftene. I tillegg har det vært behov for å utforme nye bestemmelser for enkelte sektorer slik at markedsreguleringen på de ulike sektorene inneholder tilnærmet samme rettigheter og plikter.

Omsetningslovens § 11 fjerde ledd setter i dag grenser for Omsetningsrådets myndighet til å gjøre vedtak som er ”i strid med lov, føresegner eller gjeldande jordbruksavtale” og ”i strid med samfunnsinteresser”. Kongen har, etter bestemmelsens fjerde ledd annet punktum, dermed myndighet til å omgjøre Omsetningsrådets vedtak dersom det ikke er konkurransenøytralt. Videre setter den øvrige konkurranselovgivningen skranker for Omsetningsrådets frie skjønn. Omsetningsrådet har således ikke ubegrenset myndighet til å treffe vedtak som kan være av konkurransemessig betydning. En kan derfor se på forslaget til rammeforskrift som en presisering av de allerede eksisterende rammer for Omsetningsrådets frie skjønn på vedtak som kan være av konkurransemessig art.

De rammer for Omsetningsrådets vedtak som Landbruksdepartementet har satt i forslag til rammeforskrift, må etter Statens landbruksforvaltning mening sies å være i tråd med Ot.prp. nr. 22 (2001-2002).

Pr. i dag finnes det få eller ingen nedfelte bestemmelser om markedsregulators informasjonsplikt. Bestemmelsen som er skissert i forslag til rammeforskrift er av meget generell art. Det er således opp til Omsetningsrådet å fastsette bestemmelser som omhandler dette.

Når det gjelder bestemmelsene om forsynings- og mottaksplikt er disse mer konkrete enn bestemmelsen om informasjonsplikt i forslaget til rammeforskrift. Dette er i tråd med

St.meld. nr.19 (1999-2000), som i forbindelse med omtalen av at det ikke er ønskelig at partssammensatte organer skal treffe vedtak av betydelig konkurransemessig art, spesielt nevner at forsynings- og mottaksplikten bør overføres fra Omsetningsrådet til Landbruksdepartementet. Statens landbruksforvaltning er av den oppfatning at forslag til rammeforskrift i praksis ikke i vesentlig grad innskrenker Omsetningsrådets myndighetsområde, men snarere understreker hensyn som allerede er tungtveiende i utforming og gjennomføring av ulike tiltak i regi av Omsetningsrådet. Det er, innenfor rammene disse bestemmelsene fastsetter, fremdeles et rimelig rom for skjønn.

På den annen side er rammeforskriften samtidig en smidig overgang i påvente av en lovendring. Slik innholdet i lovendringen er initiert pr. i dag vil Omsetningsrådet når lovene er vedtatt, miste myndigheten til både å fastsette regelverk og vedta saker som berører markedsregulators informasjons-, forsynings- og mottaksplikt.

På grøntområdet er det ingen markedsregulator. Dette innebærer at det ikke er knyttet mottaks- eller forsyningsplikt til omsetning av grøntvarer. På denne bakgrunn er heller ikke mottaks- eller forsyningsplikt knyttet til omsetning av grøntvarer nærmere vurdert i høringsnotatet. Ansvar for avsetningstiltakene i grøntsektoren er overført til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), og GPS sin informasjonsplikt er presisert i høringsnotatet.

Formål:

I forslag til forskrift § 1 angis formålet med forskriften. Formålet er å fastsette rammer for Omsetningsrådet i tråd med føringene i Ot.prp. nr. 22 (2001-2002), jordbruksforhandlingene 2002 med bakgrunn i Sem-erklæringen og St.meld. nr.19 (1999-2000).

Informasjonsplikt:

Forslagets § 3 gir Omsetningsrådet pålegg om å utarbeide nærmere bestemmelser om informasjonsplikt på de enkelte sektorer.

Når det gjelder informasjon er det viktig at de ulike markedsaktørene blir sikret lik tilgang. Det er i høringsnotatet og i forslaget til bestemmelsen eksplisitt nevnt at det er viktig at alle aktører på samme tid får informasjon om markedsprognoser, prisnoteringer og reguleringsaktiviteter. Landbruksdepartementet peker på at informasjonsplikten vil være avgrenset til aktiviteter markedsregulator utfører i kraft av reguleringsansvaret for jordbruksråvarer. Gjeldende forskrifter på de ulike sektorene inneholder i varierende grad bestemmelser om informasjonsplikt.

Forslaget om offentliggjøring av pris- og markedsprognoser må for øvrig sies å være tråd med den grunnleggende forutsetning for reguleringssystemet og jordbruksavtalens prissystem som sådan. Markedsregulators prissetting vil som følge av markedsregulators dominerende posisjon i markedet være styrende for alle aktørers prissetting.

For kornsektoren inneholder gjeldende forskrift § 8 bestemmelser om markedsregulators informasjonsplikt. I denne paragrafen heter det bl.a. at markedsregulator løpende skal utarbeide pris- og markedsprognoser som gjøres kjent i markedet. Bestemmelsen om informasjonsplikt i forslaget til rammeforskrift går noe lenger enn dette når det gjelder krav til informasjon om reguleringsaktiviteter og prisnoteringer, samt tidspunkt for enkelte

informasjonsaktiviteter. De foreslåtte bestemmelsene er i godt samsvar med de informasjonsrutinene som markedsregulator på kornsektoren praktiserer i dag.

Norsk Kjøtt gjennomfører allerede ukentlig informasjonsflyt på alle disse områdene til de uavhengige aktørene og til Statens landbruksforvaltning. Landbruksdepartementet gir i høringsnotatet uttrykk for at Norsk Kjøtt sin praksis på dette området kan danne mønster for andre sektorer.

For å kunne oppfylle den skisserte informasjonsplikten, vil det for Prior Norge være nødvendig å utvikle nye og forbedrede informasjonsrutiner.

Bestemmelsen om informasjonsplikt i forslaget til rammeforskriften omfatter ikke grøntområdet da forpliktelsen er knyttet til markedsregulator. Informasjonsflyten på grøntområdet omfatter prognoser, prisnoteringer og reguleringsaktiviteter. GPS sitt informasjonsansvar er knyttet til prognoser og reguleringsaktiviteter, mens Statens landbruksforvaltning har ansvar for informasjon knyttet til prisnoteringene på grøntområdet. Gjennomføringen av disse prisnoteringene er fastlagt av jordbruksavtalepartene, og kan ikke reguleres gjennom rammeforskriften.

For likevel å sikre informasjonsflyten til markedsaktørene også på grøntområdet, foreslår Landbruksdepartementet i høringsnotatet at bestemmelser om GPS sin informasjonsplikt til markedsaktører tas inn i relevante forskrifter som fastsettes av Omsetningsrådet. Aktuelle forhold som GPS skal informere om antydes å være bl.a. avlingsprognoser for frukt og matpotet. Forslag om informasjonsbestemmelser på frukt er av Statens landbruksforvaltning allerede foreslått innarbeidet i forskrifter som forelegges for arbeidsutvalget 13.05.2003.

Prinsippet for informasjonsutveksling er at det skal skje før målprispunktet av konkurransemessige hensyn. I hvor stor grad uavhengige aktører skal være forpliktet til å gi informasjon til markedsregulator har det ikke blitt tatt stilling til i rammeforskriften. Markedsregulator har ved gjennomføring av enkelte reguleringsaktiviteter behov for en kunnskap om det totale markedet. Konkurransetilsynet kan ha enkelte synspunkt på informasjon mellom markedsregulator og de uavhengige aktørene. Det er usikkert hva Konkurransetilsynet vil akseptere. For Statens landbruksforvaltning vil det være aktuelt å sondre i forhold til Konkurransetilsynet når de aktuelle bestemmelser skal konkretiseres og operasjonaliseres.

Sanksjoner knyttet til brudd på informasjonsplikten:

For å sikre at de informasjonsoppgaver som pålegges markedsregulatorene på de enkelte sektorer blir gjennomført i tråd med de konkrete bestemmelsene som skal nedfelles i Omsetningsrådets forskrifter, ser Landbruksdepartementet behov for at pliktene følges av sanksjoner dersom de ikke overholdes. Landbruksdepartementet foreslår at det ved en fremtidig endring av omsetningsloven kan åpnes for eksempelvis en straffebestemmelse om tvangsmulkt. Pr. i dag har omsetningsloven en straffebestemmelse i § 15 som åpner for bøtelegging, men bestemmelsen anses av Landbruksdepartementet som lite hensiktsmessig å benytte. Statens landbruksforvaltning er enig i denne vurderingen.

Videre er Landbruksdepartementet av den oppfatning at det ikke er formelle hindringer for at Omsetningsrådet allerede i dag kan gi regler som fastsetter konsekvenser av markedsregulators eventuelle brudd på regelverket.

Når det gjelder hjemmelsgrunnlaget Omsetningsrådet har pr. i dag til å fastsette dagmulkt/tvangsmulkt overfor markedsregulator vurderer Statens landbruksforvaltning dette til å være tvilsomt. På bakgrunn av dette vil ikke Statens landbruksforvaltning anbefale at denne type sanksjoner tas inn i Omsetningsrådets forskrifter når disse skal endres etter 01.07.03.

Med det hjemmelsgrunnlaget vi har pr. i dag er det etter Statens landbruksforvaltnings mening to juridisk forsvarlige sanksjonsmuligheter. For det første kan man åpne for en skjønnsmessig adgang i Omsetningsrådets forskrifter til å avkorte tilskudd/administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator. Markedsregulatorene mottar administrasjonsgodtgjørelse for å utføre de plikter og oppgaver de blir pålagt i egenskap av å være markedsregulator, herunder å informere de uavhengige aktørene. Avkorting i administrasjonsgodtgjørelsen vil således i praksis innebære at markedsregulator ikke får full dekning for kravet om administrasjonsgodtgjørelse, dersom pliktene i henhold til informasjon ikke overholdes.

En annen mulig måte å løse spørsmålet om sanksjoner på, kan være at en avtaler sanksjonsmuligheter direkte med markedsregulatorene. Dette vil i så fall innebære at en etter alminnelige kontraktsrettslige regler inngår en avtale, som fastsetter eventuelle rettigheter og plikter samt sanksjonsmuligheter dersom det forekommer brudd på pliktene. Dette er, som det nevnes i Landbruksdepartementets høringsnotat, vanlig innen entrepriserområdet.

Mottaksplikt:

Hovedregelen når det gjelder mottaksplikten er markedsregulators forpliktelse i forhold til primærprodusentene. Landbruksdepartementet understreker i høringsnotatet at samvirkenes adgang til å iverksette reguleringstiltak henger nært sammen med praktiseringen av mottaks- og forsyningsplikten. Statens landbruksforvaltning vil også påpeke at det er en helt grunnleggende sammenheng mellom disse i reguleringssystemet.

For kjøtt eksisterer det ingen mottaksplikt fra uavhengige aktører (dobbel mottaksplikt), og det er ikke i rammeforskriften foreslått å innføre dette.

For kornsektoren inneholder gjeldende forskrift § 11 bestemmelser om mottaksplikt fra kornkjøpere. Disse bestemmelsene er foreslått videreført i rammeforskriften.

Mottaksplikten fra uavhengige aktører på egg er i dag regulert av forskrift 08.06.95 nr. 1217 om godkjente eggpakkeriers adgang til å levere overskuddsegg til Prior Norge. Bestemmelsene i denne forskriften er i stor grad foreslått videreført i forslaget til rammeforskrift. Dette vil innebære at Omsetningsrådets forskrift på dette området endres slik at den inneholder utfyllende bestemmelser bl.a. knyttet til innmeldingstidspunkt og kvalitet, som ikke inngår i rammeforskriften.

Foreslått begrepsbruk i rammeforskriften er mer i tråd med gjeldende begrepsbruk i pris- og markedspolitikken enn nåværende forskrifter. Statens landbruksforvaltning registrerer at muligheten for reguleringseksport fortsatt vil være en forutsetning for at uavhengige eggpakkerier kan påberope seg leveringsrett for egg.

Kriteriet for når mottakspflicht fra uavhengige aktører inntre er foreslått noe endret, men dette innebærer ingen realitetsendring. Vilkårene for levering av overskuddsegg er særlig knyttet til prisen. Gjeldende bestemmelse om pris for mottak av overskuddsegg er ikke i tråd med dagens prisbegrep, og Landbruksdepartementet foreslår at bestemmelsen endres. I innstilling til Omsetningsrådet 28.08.96 fremgår at prinsippet for prisen på overskuddsegg skal være Prior Eggproduktfabrikken sin gjeldende pris for usorterte egg. Prinsippet er videreført i forslaget til rammeforskrift.

I forslaget til rammeforskrift inngår noen bestemmelser om markedsregulators mottakspflicht for eggehvite. Gjeldende bestemmelser for denne mottakplikten inngår i to forskrifter, både i bevilgningsforskriften og forskrift 29.06.93 nr. 1439 om priskompensasjon for skilleprodukter og praktisering av Prior Norges kjøpeplikt på norskprodusert eggehvite.

I forslaget til rammeforskrift inngår bestemmelser om kvalitetskrav og kontroll. Etter Statens landbruksforvaltnings vurdering er dette bestemmelser av utfyllende karakter som mer naturlig hører hjemme i Omsetningsrådets forskrifter, og derfor bør utgå av rammeforskriften.

Gjeldende forutsetninger for mottakplikten på eggehvite som er knyttet opp til adgangen til reguleringseksport samt at eggehviten skal være produsert på norske egg, er ikke nevnt i høringsnotatet og inngår ikke i rammeforskriften. Statens landbruksforvaltning mener at forutsetningene er så sentrale at de bør inngå i rammeforskriften.

Verken Landbruksdepartementets forslag til rammeforskrift eller de ovennevnte forslag til endringer medfører etter Statens landbruksforvaltnings mening realitetsendringer av mottakplikten for eggehvite i forhold til hvordan dette praktiseres i dag etter gjeldende forskrift.

Forsyningsplikt:

Forslaget til rammeforskrift § 5 inneholder noen reelle endringer i forhold til eksisterende bestemmelser i gjeldende forskrifter. Gjeldende forskrift på kjøttsektoren inneholder bestemmelser om forsyningsplikten. Disse er i stor grad videreført og ytterligere presisert. Statens landbruksforvaltning merker seg Landbruksdepartementets påpekning av at gjeldende forskrift delvis er utdatert. Ved endringen av Omsetningsrådets forskrifter vil Statens landbruksforvaltning benytte anledningen til å relatere bestemmelsene til aktuelle begrep.

På fjørfesektoren eksisterer det ingen bestemmelser i Omsetningsrådets forskrift på forsyningsplikt. Landbruksdepartementet har brukt utformingen av forsyningsplikten på kjøtt som mønster for konkretiseringen av forsyningsplikten for egg og fjørfekjøtt.

Prior Norge praktiserer i dag en forsyningsplikt basert på at det er de norske forbrukere som skal forsynes, og ikke uavhengige aktører som har behov for leveranser for å kunne forsyne sine kunder.

Forståelsen av begrepet forsyningsplikt er imidlertid endret over tid. Prior Norge har i sin praktisering valgt å vektlegge den tidligere forståelsen av forsyningsplikten som innebærer at markedsregulator skal sikre forsyninger til alle forbruksområder til en noenlunde ens pris. Forsyningsplikten har i kjøtt- og melkesektoren i praksis blitt utvidet til å gjelde

konkurrerende aktører på samme ledd i omsetningskjeden. Markedsordningen for korn omfatter også en forpliktelse til å forsyne konkurrerende aktører.

En videreføring av Prior Norge sin praktisering av forsyningsplikten kan påvirke de uavhengige aktørenes konkurransesituasjon. Deres markedsandel kan reduseres dersom de ikke har råvare å selge i underskuddssituasjoner. Forsyningsplikten på fjørfesektoren slik den er skissert i rammeforskriften er etter Statens landbruksforvaltnings vurdering en ikke urimelig forpliktelse å pålegge markedsregulator. Forslaget til rammeforskrift inneholder ikke en uavkortet forsyningsplikt i underskuddssituasjoner, og slik blir plikten i rimelig grad balansert mellom uavhengige aktørers behov for forsyning og markedsregulators grad av forpliktelse til å forsyne når det er underdekning av egg. I normale markedssituasjoner bør ikke forsyningsplikten være vanskelig å oppfylle.

Forslaget til rammeforskriften inneholder bestemmelser som innebærer at de uavhengige aktørene i normalsituasjoner/overskuddssituasjoner, d.v.s. i perioder hvor tollene ikke er administrert, må kjøpe egg hos markedsregulator for slik å opparbeide rettigheter til forsyning i en underskuddssituasjon. I en underskuddssituasjon vil forsyningsplikten være basert på at aktøren er kunde hos markedsregulator og at det er ordinære kjøp som skal legges til grunn. Statens landbruksforvaltning finner et slikt krav rimelig og det er også i tråd med det som allerede gjelder på kjøttsektoren.

Når det gjelder forsyningsplikten på kjøtt- og fjørfesektoren i underskuddssituasjoner inneholder forslaget til rammeforskrift en bestemmelse som avgrenser forsyningsplikten i forhold til uavhengige aktørers egen råvaretilgang. Aktørenes innmeldte kjøpsbehov kan avkortes i forhold til det kvantum som eget eggmottak/egenslakting utgjør. Dette er en presisering av dagens praktisering og bestemmelser på kjøttsektoren. Statens landbruksforvaltning har ingen merknader til dette forslaget utover at det virker rimelig for å sikre at markedsregulator ikke pålegges urimelige forpliktelser

Vilkår knyttet til forsyningsplikten inngår i forslaget til rammeforskrift litt ulikt for kjøtt og egg. For egg er det i § 5.3 presisert hvordan fraktkostnadene skal fordeles. Betingelsen i § 5 pkt. 2 og 3 om at »aktørene skal ha lik tilgang på råvarer til like vilkår» vurderes å være tilstrekkelig i rammeforskriften. Høringsnotatet inneholder en presisering om at leveransene bl.a. skal skje til samme pris og med samme fraktkostnader til kunder innenfor og utenfor samvirket. Utfyllende bestemmelser om vilkårene kan heller vurderes innarbeidet når Omsetningsrådets forskrifter skal endres.

Forslaget til rammeforskrift inneholder et nytt kriterie for overgangen fra normalsituasjon til underskuddssituasjon. Markedssituasjonen defineres først som underskuddssituasjon når administrative tollsatser er iverksatt. For at markedsreguleringens målsetting om å sikre avsetningsmuligheter for produsentene skal kunne ivaretas, ligger det til grunn en forutsetning om at forbruker har preferanse for norsk råvare.

For kornsektoren inneholder forskrift 21.06.02 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø § 9 bestemmelser om forsyningsplikt fra kornkjøpere. Innholdet i disse bestemmelsene er i hovedsak videreført i rammeforskriften. Prinsippet om at aktørene skal sikres tilgang på råvarer til likeverdige vilkår er videreført. En bestemmelse om at varen skal tilbys alle aktører gjennom anbudsinnbydelse er tatt inn i forslaget til rammeforskriften som en presisering av hvordan denne likebehandlingen skal skje. I følge både markedsregulator og en av de uavhengige aktørene vil anbudsprinsippet

gi den mest konkurransenøytrale gjennomføring av forsyningsplikten. Statens landbruksforvaltning støtter forslaget.

Skåret vare som reguleringsvare:

Landbruksdepartementet foreslår i høringsnotatet at skåret vare som inngår i listen for definisjon av reguleringsvarer i kjøttsektoren (positivlisten), skal reduseres til de stykningsdeler som har sterke sesongsvingninger. Landbruksdepartementet foreslår at listen avgrenset til å gjelde for svin (ribbe til julesesong) og sau/lam (pinnekjøtt julesesong, påskesesong og grillsesong).

Gjeldende liste over reguleringsvare ble sist vedtatt av arbeidsutvalget i Omsetningsrådet 15.01.1998 og 25.09.2000, og inneholder 18 ulike produkter av skåret vare. Begrunnelsen for også å inkludere enkelte typer skåret vare i markedsreguleringen er hovedsakelig knyttet til at det er en sesongpreget etterspørsel etter deler av dyret, og at regulering av denne type produkter derfor er et viktig virkemiddel for å bidra til økt omsetning av norsk kjøtt, også vurdert i forhold til tollvernet og utformingen av dette. Et annet viktig poeng er at skåret vare gir en mer effektiv oppfylling av eksportkvotene for kjøtt, noe som vil få økt betydning etter hvert som disse reduseres.

Statens landbruksforvaltning er enig med Landbruksdepartementet i at positivlisten kan reduseres, og vil ta utgangspunkt i dette når prosessen med å endre Omsetningsrådets forskrifter starter.

I høringsnotatet foreslår også Landbruksdepartementet at muligheten til frysefradrag på stykket vare tas ut av forskriften. Dette er en reguleringaktivitet som ikke er benyttet etter 1993. Med bakgrunn i at prisnedskrivning har vært lite benyttet og for å styrke ordningens legitimitet, støtter Statens landbruksforvaltning forslaget.

Regelverksprosessen:

Som nevnt innledningsvis fremmer Landbruksdepartementet forslag til rammeforskrift på de av Omsetningsrådets vedtak som kan ha betydelige konkurransemessige konsekvenser. Ot.prp. nr. 22 (2001-2002) påpeker at Landbruksdepartementet skal starte et lovarbeid med sikte på å overføre denne myndigheten. Det er en omfattende og tidkrevende prosess å gjennomføre lovendringer. Det har fra Landbruksdepartementets side vært ønskelig å snarest mulig få på plass de endringer som skal sikre rettferdige rammebetingelser for de uavhengige aktørene. Å pålegge en aktør forsynings- og/eller mottaksplikt i forhold til sine konkurrenter er så inngripende at lovhjemmelen må være klar. Omsetningsloven benytter ikke begreper som markedsregulator, forsyningsplikt og mottaksplikt. Landbruksdepartementets generelle adgang til å fastsette forskrifter i omsetningslovens § 14 gir således ikke Landbruksdepartementet adgang til å fastsette slike plikter for markedsregulator. For at Landbruksdepartementet skal få denne myndighet kreves dermed lovendring.

Dersom Landbruksdepartementet fastsetter en rammeforskrift som foreslått medfører dette at Omsetningsrådet må endre noen av de gjeldende forskriftene. Dette gjelder forskrifter på korn-, kjøtt-, fjørfe- og grøntsektoren i varierende grad. Forskriftene som må endres, er som det fremgår av høringsnotatet til rammeforskriften, kun ment å gjelde for en gitt tidsperiode. I det øyeblikk omsetningsloven endres og myndigheten til å fatte vedtak som fastsetter sentrale konkurransemessige rammebetingelser hva gjelder markedsregulators

forsynings- og mottaksplikt samt informasjonsplikt flyttes fra Omsetningsrådet til Landbruksdepartementet, må Omsetningsrådets forskrifter gjennomgås på ny.

Proessen med å endre forskriftsverket for deretter om kort tid måtte endre forskriftene igjen, kan virke unødig ressurskrevende. Det kan således argumenteres for at lovendringen burde komme først. På den annen side er det klare føringer for raskt å sikre at konsekvensene av Omsetningsrådets vedtak i ”rimelig grad” er konkurransenøytrale.

Helhetsbetraktninger:

Landbruksdepartementets rammeforskrift for Omsetningsrådets virksomhet er en mellomløsning som vil gjelde i ca. 1-2 år til omsetningsloven er endret. Da vil ansvaret for disse områdene som er definert til å være av stor konkurransemessig betydning, bli overført til Landbruksdepartementet.

Denne overføringen av ansvaret for markedsregulators håndtering av mottaks-, forsynings- og informasjonsplikten, vil innebære at Omsetningsrådets ansvar og myndighetsområde blir innskrenket til å gjelde reguleringsaktiviteter som i stor grad gir markedsregulator rettigheter.

Statens landbruksforvaltning vil fremholde at det kan inneholde visse utfordringer å skille det forvaltningsmessige ansvaret for markedsregulators rettigheter og plikter. En slik deling trenger imidlertid ikke nødvendigvis å bli noe problem. Det vil være nødvendig å finne samarbeidsformer som fortsatt sikrer en størst mulig grad av helhet. En gjennomgående trend i statlig forvaltning er en tanke om helhetlig forvaltning, slik at ett organ har et overordnet ansvar for hele forvaltningsområdet. Markedsregulator har myndighet til å iverksette regulerings tiltak, og denne myndigheten følges av ulike forpliktelser. For markedsregulator er dette forpliktelser som utgjør en del av en helhet.

Når ansvaret for pliktene i stor grad blir løftet ut av Omsetningsrådets virksomhet, vil det være viktig å se Omsetningsrådets reguleringsaktiviteter i sammenheng med forpliktelsene som overføres til Landbruksdepartementet.

Videre prosess:

Statens landbruksforvaltning vil måtte starte arbeidet med å se på hvilke endringer som må foretas i Omsetningsrådets forskrifter på de enkelte sektorer. Et endelig bilde av hvilke justeringer i eksisterende forskriftsverk som vil måtte foretas vil en ikke få før etter at Landbruksdepartementet har vedtatt rammeforskriften. Så snart som mulig etter at rammeforskriften er vedtatt, 01.07.03, vil forslag til nye bestemmelser vedrørende informasjons-, forsynings- og mottaksplikt sendes ut på høring. Går prosessen etter planen er siktemålet å få behandlet forskriftene på møtet i Omsetningsrådet i 21.10.2003.

Parallelt med dette foregår lovarbeidet i Landbruksdepartementet med sikte på at endringene i omsetningsloven skal tre i kraft fra 01.07.2004.

Etter at lovendringen er på plass og iverksatt, må Omsetningsrådets forskrifter i samsvar med de endringer som er foretatt i omsetningsloven måtte endres på nytt.

Vedtak:

Omsetningsrådet har behandlet forslaget til rammeforskrift om regulering av Omsetningsrådets vedtak angående markedsregulering som har betydelige

konkurransmessige konsekvenser. Omsetningsrådet har følgende kommentarer til høringsforslaget:

1. Omsetningsrådet finner at avgrensningene i forslaget til rammeforskrift, som omfatter informasjons-, forsynings- og mottaksplikt, er hensiktsmessig og for øvrig i tråd med Ot.prp. nr. 22 (2001–2002) og St.meld. nr. 19 (1999–2000).

Samtidig ønsker Omsetningsrådet å påpeke at reguleringssystemet inneholder en helhet av rettigheter og plikter. Den todelte forvaltningen som forslaget til rammeforskrift innebærer vil slik sett kunne være en utfordring i forhold til å sikre en helhetlig og balansert forvaltning. Omsetningsrådet forutsetter, dersom foreslått rammeforskrift vedtas, at en søker å finne samarbeidsformer som sikrer at helheten i reguleringssystemet fortsatt ivaretas.

2. Omsetningsrådet finner at forslaget til rammeforskrift hva gjelder bestemmelsene om forsynings- og mottaksplikt er detaljert, men konstaterer samtidig at den i stor grad innebærer en skriftlig nedfelling av sedvane.

Omsetningsrådet mener bestemmelse i § 5 pkt. 2 og 3 om at aktørene skal ha lik tilgang på råvarer til like vilkår også omfatter fordeling av fraktkostnader og foreslår således at § 5 pkt. 3) siste ledd tas ut. Omsetningsrådet har ingen øvrige kommentarer til de forslag som foreligger vedrørende forsyningsplikt.

3. Omsetningsrådet mener at bestemmelsen om mottaksplikt for eggehvite i § 4 tredje ledd er en bestemmelse av utfyllende karakter slik at den naturlig hører hjemme i Omsetningsrådets forskrifter. Omsetningsrådet foreslår derfor at bestemmelsen tas ut av rammeforskriften.

Av forskrift 30.11.1993 nr. 1440 om bevilgninger til markedsreguleringstiltak innenfor fjørfesektoren § 14 fremgår forutsetningen om at mottaksplikt på eggehvite er betinget av adgang til reguleringseksport og at eggehviten er produsert på norsk råvare. Omsetningsrådet mener dette er en så sentral forutsetning at den bør inngå i rammeforskriften.

4. Omsetningsrådet finner det rimelig, ut fra hvordan reguleringssystemet forutsettes å fungere, at det innføres bestemmelser vedrørende markedsregulators informasjonsplikt. Omsetningsrådet har følgelig ingen kommentarer til denne bestemmelsen i forslaget til rammeforskrift.
5. Omsetningsrådet tar til etterretning at Landbruksdepartementet ser behov for at informasjonsplikten følges opp av sanksjoner dersom de brytes.
6. Omsetningsrådet tar Landbruksdepartementets synspunkter vedrørende skåret vare av kjøtt til orientering. Omsetningsrådet vil ta utgangspunkt i synspunktene når prosessen med å endre Omsetningsrådets forskrifter starter.
7. Omsetningsrådet støtter Landbruksdepartementets forslag til avvikling av frysefradraget for skåret kjøtt og vil ta bestemmelsen ut når Omsetningsrådets forskrift endres.

Det vises til at de enkelte medlemsorganisasjoner i Omsetningsrådet avgir egne høringsuttalelser i denne saken.

7. Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om billigsalgsaksjoner av epler i 2003

Statens landbruksforvaltning (SLF) hadde den 11.04.2003 møte med representanter for GrøntProdusentenes Samarbeidsråd, Gartnerhallen og Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund (NFGF) for å få eventuelle innspill til endring av forskriften for dette avsetningstiltaket. Det ble tatt utgangspunkt i fjorårets regelverk.

NFGF mente at selv om billigsalgsaksjoner gjennomføres for en begrenset eplemengde i en sesong, fører bruk av tiltaket ofte til varige lave priser på epler for resten av sesongen. NFGF mente derfor at det er lite aktuelt å bruke billigsalgsaksjoner som avsetningstiltak for epler i framtiden, og at tiltaket derfor bør opphøre og tiltakets forskrift slettes. De øvrige representantene fra bransjen delte ikke NFGF sitt syn i saken, og mente at det fortsatt under spesielle markedsforhold for epler kan være aktuelt å bruke dette avsetningstiltaket. Representantene utenom NFGF sin representant ønsket derfor ikke å bringe tiltaket til opphør.

For øvrig hadde bransjen ikke forslag til endring av Forskrift om billigsalgsaksjoner for epler i 2002, fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002.

SLF registrerer at det i grøntbransjen er ulike syn på bruk av billigsalgsaksjoner som avsetningstiltak for epler. Billigsalgsaksjon ble siste gang gjennomført i 1995. Billigsalgsaksjoner er etablert som avsetningstiltak også for andre landbruksprodukter. Samlet sett rår en over et begrenset sett av virkemidler for å regulere eplemarkedet. Ut fra behov om å beholde et visst handlingsrom knyttet til markedsregulering på dette området, vil SLF tilrå at billigsalgsaksjoner blir opprettholdt som avsetningstiltak for epler.

Før jordbruksforhandlingene i 2003 har Landbruksdepartementet med bistand fra SLF gjort en gjennomgang av markedsordningene i jordbruket med hensyn på rammebetingelsene (konkurransvilkårene) for de uavhengige omsetningsaktørene. Landbruksdepartementet har på bakgrunn av arbeidet som er gjort, fremmet forslag til en rammeforskrift som regulerer forholdene på dette området. Gjennomgangen har vært begrenset til markedsregulators forsynings-, mottaks- og informasjonsplikt. Gartnerhallens funksjon som markedsregulator i grøntsektoren ble etter vedtak i Omsetningsrådet 20.03.2000 avvirket fra og med 01.07.2000, og GPS har fått ansvaret for å administrere avsetningstiltakene i grøntsektoren.

Med bakgrunn i at det ikke lenger er markedsregulator i grøntsektoren, har Landbruksdepartementet foreslått at nevnte rammeforskrift ikke skal omfatte denne sektoren. For å sikre informasjonsflyten til markedsaktører innen grøntomsetningen, foreslås i stedet at GPS pålegges plikt til å informere markedsaktørene om sine avlingsprognoser og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler, og at denne plikten tas inn i relevante forskrifter som fastsettes av Omsetningsrådet. Selv om rammeforskriften ennå ikke er vedtatt, finner SLF det riktig å ta inn GPS sin informasjonsplikt i egen paragraf (§ 2) i forslag til ny forskrift for billigsalgsaksjoner for epler i 2003.

Med hjemmel i lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd, gjøres følgende

Vedtak:

Forskrift om billigsalgsaksjoner for epler i 2003

Fastsatt av Omsetningsrådet 03.06.2003 med hjemmel i Lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd.

- § 1 *Formål*
Avsetningstiltaket billigsalgsaksjoner for epler skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.
- § 2 *Informasjonsplikt*
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler.
- § 3 *Virkeområde*
Billigsalg kan settes i verk som markedsregulerende tiltak i medhold av jordbruksavtalens (jordbruksavtalen 2002/2003) pkt. 4.2. Vedtak om iverksettelse gjøres av Omsetningsrådets arbeidsutvalg etter forslag fra GrøntProdusentenes Samarbeidsråd.
- § 4 *Kvantum og sorter*
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal fremme forslag om kvantum, sorter, kvaliteter, priser og tidspunkt for billigsalget.
- § 5 *Kvote*
Engrosledd som tar imot epler direkte fra produsenter eller pakkerier er berettiget til kvote av det samlede kvantum som skal prisnedskrives ved billigsalget. Med engrosledd forstås omsetningsledd som i medhold av regler for tilskudd i grøntsektoren er godkjent som grossist.
- § 6 *Oppgaver*
De som er berettiget til kvote ved billigsalg og som ønsker å benytte denne rett, plikter å gi spesifiserte oppgaver over lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd. Oppgavene skal gis i den form og til de tider som GrøntProdusentenes Samarbeidsråd krever. Engrosleddene må akseptere at oppgaver over lagerbeholdninger blir kontrollert i den grad det anses nødvendig.

Med lagerbeholdning forstås det kvantum som engrosleddet har på eget lager av vedkommende vareslag og som er mottatt fra produsenter eller pakkerier samt det kvantum som engrosleddet har avtale med produsenter eller pakkerier om senere mottak av.

Ved gjennomføring av salgsaksjoner plikter de omsetningsledd som deltar i ordningen å følge de priser og bestemmelser som blir fastsatt for aksjoner.

§ 7 *Fordeling av kvantum*

Det samlede kvantum ved et billigsalg fordeles på kvoteberettigede som søker om kvote. Fordelingen foretas av GrøntProdusentenes Samarbeidsråd på grunnlag av siste lagertelling. Kvoter under 2 000 kg tildeles ikke.

§ 8 *Søknad*

Søknad om utbetaling av prisnedskrivningstilskudd sendes GrøntProdusentenes Samarbeidsråd. Frist for innsending av søknad om prisnedskrivningstilskudd er 1 – en – måned etter billigsalgperiodens utløp. Med søknaden skal følge gjenpart eller kopi av nummererte salgsdokumenter som viser salgsdato, vareslag, kvantum, kvalitet, pris og hvem som har mottatt varen. Salg av frukt som er innkjøpt til nedskrevet pris skal dokumenteres på samme måte som salg av egen kvote.

Prisnedskrivning utbetales for dokumentert salg til nedskrevet pris etter fradrag for kvantum innkjøpt til nedskrevet pris og oppad begrenset til den tildelte kvote.

§ 9 *Taushetsplikt, regnskap*

GrøntProdusentenes Samarbeidsråds ansatte som behandler søknader om prisnedskrivning, har taushetsplikt om de forretningsmessige forhold de blir kjent med gjennom behandling av søknader.

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal avlegge regnskap for Omsetningsrådet innen 2 – to – måneder etter at billigsalget er avsluttet.

8. Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om reguleringslagring av epler 2003

Tilskudd til reguleringslagring av epler gir godkjente produsenter og fruktlager kompensasjon for lagring av epler klasse I i perioden 16.10.2003 til 30.11.2003.

Statens landbruksforvaltning (SLF) hadde den 11.04.2003 møte med representanter for GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), Gartnerhallen og Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund for å få eventuelle innspill til endring av forskriften for dette avsetningstiltaket. Det ble tatt utgangspunkt i fjorårets regelverk.

For å opprettholde reguleringstiltakets evne til å kompensere for kostnader knyttet til lagring av epler, mente bransjen det var nødvendig å heve tilskuddssatsene i forskriften for 2003 i takt med økte priser på relevante kostnader knyttet til lagring av epler (pris på elektrisk kraft/lønnskostnader). Tilskuddssatsene har vært uendret fra og med 1995.

Med bakgrunn i at bevilgningen til avsetningstiltak hagebruk er uendret fra jordbruksoppgjøret i 2001 til jordbruksoppgjøret i 2002 (3,9 mill. kr), mener SLF at det må utvises varsomhet med det å øke tilskuddssatsene knyttet til reguleringslagring av epler. Med bakgrunn i at fondet for omsetningsavgift hagebruk er økt med ca. kr 200 000 fra utgangen av 2002 til utgangen av 2003, mener SLF det likevel kan være forsvarlig å heve tilskuddssatsen med 5 øre per kg epler, fra 25 øre til 30 øre per kg epler for det laveste kvantumet av de to første telledatoene (16.10. og 30.10.), og fra 40 til 45 øre per kg epler ved telledatoene 16.11. og 30.11.

En hevning med 5 øre per kg epler ville med det kvantumet som ble reguleringslagret av epler i 2002 utgjøre kr 234 790. Med det kvantumet som ble reguleringslagret av epler i 2001 ville en slik hevning av tilskuddssatsen utgjøre totalt kr 65 060. Før jordbruksforhandlingene i 2003 har Landbruksdepartementet med bistand fra SLF gjort en gjennomgang av markedsordningene i jordbruket med hensyn på rammebetingelsene (konkurransvilkårene) for de uavhengige omsetningsaktørene. Landbruksdepartementet har på bakgrunn av arbeidet som er gjort, fremmet forslag til en rammeforskrift som regulerer forholdene på dette området. Gjennomgangen har vært begrenset til markedsregulators forsynings-, mottaks- og informasjonsplikt. Gartnerhallens funksjon som markedsregulator i grøntsektoren ble etter vedtak i Omsetningsrådet 20.03.2000 avvirket fra og med 01.07.2000, og GPS har fått ansvaret for å administrere avsetningstiltakene i grøntsektoren.

Med bakgrunn i at det ikke lenger er markedsregulator i grøntsektoren, har Landbruksdepartementet foreslått at nevnte rammeforskrift ikke skal omfatte denne sektoren. For å sikre informasjonsflyten til markedsaktører innen grøntomsetningen, foreslås i stedet at GPS pålegges plikt til å informere markedsaktørene om avlingsprognoser og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler, og at denne plikten tas inn i relevante forskrifter som fastsettes av Omsetningsrådet. Selv om rammeforskriften ennå ikke er vedtatt, finner SLF det riktig å ta inn GPS sin informasjonsplikt i egen paragraf (§ 2) i forslag til ny forskrift for reguleringslagring av epler i 2003.

GPS har i senere år informert markedsaktørene om avlingsprognoser og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Forslaget til forskrift er slik i stor grad en formalisering av en allerede innarbeidet praksis.

I tillegg til ny § 2 og endrede satser i § 6, foreslår SLF følgende endringer i forskrift for reguleringslagring av epler vedtatt av Omsetningsrådet 21.06.2002:

- i § 3 (tidligere § 2) er siste setning endret til: Nye lagringsverter som disponerer kjølelagerkapasitet til lagring av epler kan søke om godkjenning før 01.10.2003
- I § 4 (tidligere § 3) er siste ledd i første setning slettet
- i § 4 er tredje setning endret til: Lagerregistrering foretas per 16. og 30. i månedene oktober og november
- i § 4, nest siste setning er det tilføyd at GrøntProdusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet

Med hjemmel i lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd, gjøres følgende

Vedtak:

Forskrift om tilskudd til reguleringslagring av epler i 2003

Fastsatt av Omsetningsrådet 03.06.2003 med hjemmel i Lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd.

§ 1 *Formål*

Avsetningstiltaket reguleringslagring av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2 *Informasjonsplikt*

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler.

§ 3 *Tilskudd*

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan tilskudd gis til reguleringslagring av epler. Det er kun fruktlagre og produsenter som er godkjent av Statens Landbruksforvaltning som kan delta i slik lagring. Nye lagringsverter som disponerer kjølelagerkapasitet til lagring av epler kan søke om godkjenning før 01.10.2003.

§ 4 *Kvantum og sorter*

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal så snart en har oversikt over årets avling gi forslag til Omsetningsrådet om hvilke sorter og kvantum som skal reguleringslagres. Ordningen gjelder bare kl. I av de sorter som er med i lagringsprogrammet. Lagerregistrering foretas per 16. og 30. i månedene oktober og november. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd har ansvar for registrering og kontroll av eplekvantumet. Epler klasse I som er satt av til fabrikklevering er ikke tilskuddsberettiget.

§ 5 *Oppgaver*

De godkjente lagringsverter (fruktlagre/produsenter) skal ved første telledato per 16.10.2003 gi spesifiserte oppgaver over totale lagerbeholdninger, sortsfordeling og kvaliteter i den form som GrøntProdusentenes Samarbeidsråd krever. Videre skal det gis spesifisert oppgave over det kvantum av de forskjellige sorter som ønskes reguleringslagret. Omsetningsrådets arbeidsutvalg fastsetter øvre grense for lagringskvantum med tilskudd for epler. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd kan om nødvendig begrense kvantumet hos den enkelte lagringsvert. Minstekvantum for å bli med i reguleringslagringen er 5 000 kg for den enkelte sort pr. lagringsvert.

§ 6 *Satser*

For reguleringslagret vare gis en lagringsgodtgjørelse med kr 0,30 per kg for det laveste kvantumet av de to første telledatoene. Ved telledatoene 16.11 og 30.11 er satsen kr 0,45 per kg. Lagringsgodtgjørelse kan ikke gis etter 1. desember.

§ 7 *Søknad*

Søknad om lagringstilskudd etter pkt. 5 sendes til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd som betaler tilskudd til lagringsvertene. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd sender oppgave til Omsetningsrådet innen 1. februar påfølgende år.

9. Avsetningstiltak hagebruk – Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler 2003

Statens landbruksforvaltning (SLF) hadde den 11.04.2003 møte med representanter for GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), Gartnerhallen og Norges Frukt- og

Grønnsakgrossisters Forbund for å få eventuelle innspill til endring av forskriften for dette avsetningstiltaket. Det ble tatt utgangspunkt i fjorårets regelverk.

Bransjen mente at tiden var inne for å justere opp tilskuddssatsen som ble benyttet ved fabrikklevering av epler avlet i 2002 og som utgjør inntil kr 1,25 per kg epler kl. I. Tilskuddssatsen ble sist endret fra kr 1,20 per kg epler i 2000 til kr 1,25 per kg i 2001. Bransjen hadde for øvrig ikke forslag til endring av Forskrift om tilskudd ved fabrikklevering av epler i 2002, fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002.

Bevilgningen til avsetningstiltak hagebruk er uendret fra jordbruksoppkjøret i 2001 til jordbruksoppkjøret i 2002 (3,9 mill. kr), og SLF mener på denne bakgrunn at det må utvises varsomhet med det å øke tilskuddssatsen knyttet til fabrikklevering av epler. SLF har foreslått å øke tilskuddssatsene knyttet til reguleringslagring av epler med 5 øre per kg epler kl. I fra 2002 til 2003. Med bakgrunn i uendret bevilgning til avsetningstiltak hagebruk i senere år, og at tilskuddssatsen knyttet til fabrikklevering ble hevet med 5 øre per kg epler fra 2000 til 2001, mener SLF at tilskuddssatsen til fabrikklevering av epler i 2003 bør være uendret og utgjøre inntil kr 1,25 per kg epler kl. I.

Fabrikklevering av epler er en effektiv måte å regulere epleavlingen på både kvalitativt og kvantitativt. Med bakgrunn i at det er tilstrekkelig med midler på fondet for omsetningsavgift hagebruk til å dekke en ramme på 5 mill. kroner, anbefaler SLF å videreføre dette som økonomisk ramme for fabrikklevering av epler i forslag til ny forskrift gjeldende for 2003.

Før jordbruksforhandlingene i 2003 har Landbruksdepartementet med bistand fra SLF gjort en gjennomgang av markedsordningene i jordbruket med hensyn på rammebetingelsene (konkurransvilkårene) for de uavhengige omsetningsaktørene. Landbruksdepartementet har på bakgrunn av arbeidet som er gjort, fremmet forslag til en rammeforskrift som regulerer forholdene på dette området. Gjennomgangen har vært begrenset til markedsregulators forsynings-, mottaks- og informasjonsplikt. Gartnerhallens funksjon som markedsregulator i grøntsektoren ble etter vedtak i Omsetningsrådet 20.03.2000 avvirket fra og med 01.07.2000, og GPS har fått ansvaret for å administrere avsetningstiltakene i grøntsektoren.

Med bakgrunn i at det ikke lenger er markedsregulator i grøntsektoren, har Landbruksdepartementet foreslått at nevnte rammeforskrift ikke skal omfatte denne sektoren. For å sikre informasjonsflyten til markedsaktører innen grøntomsetningen, foreslås i stedet at GPS pålegges plikt til å informere markedsaktørene om sine avlingsprognoser og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler, og at denne plikten tas inn i relevante forskrifter som fastsettes av Omsetningsrådet. Selv om rammeforskriften ennå ikke er vedtatt, finner SLF det riktig å ta inn GPS sin informasjonsplikt i egen paragraf (§ 2) i forslag til ny forskrift for fabrikklevering av epler i 2003.

GPS har i senere år informert markedsaktørene om avlingsprognoser og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler. Forslaget til forskrift er slik i stor grad en formalisering av en allerede innarbeidet praksis.

SLF foreslår i tillegg til ny § 2, følgende endringer i forskrift for fabrikklevering av epler vedtatt av Omsetningsrådet 21.06.2002:

- i § 3 (tidligere § 2) er denne setningen føyd til: Tilskudd på kr 1,25 per kg epler og frakttilskudd knyttet til gjennomføring av fabrikkleveringen, jf. § 7, har en økonomisk ramme på 5 millioner kroner
- i § 5 (tidligere § 4), siste setning, er føyd til at GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal foreta kontroll av kvalitet og kvantum

Med hjemmel i lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd, gjøres følgende

Vedtak:

Forskrift for tilskudd ved fabrikklevering av eple i 2003

Fastsatt av Omsetningsrådet 03.06.2003 med hjemmel i Lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror av 10.07.1936 § 11, første ledd.

§ 1 *Formål*

Avsetningstiltaket tilskudd ved fabrikklevering av epler klasse I skal bidra til at produsentene kan ta ut jordbruksavtalens gjeldende målpris.

§ 2 *Informasjonsplikt*

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd plikter å informere markedsaktører med fruktomsetning om avlingsprognoser som det gjennomfører for epler og om iverksettelse av reguleringstiltak for epler.

§ 3 *Tilskudd*

Av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen for avsetningstiltak kan det gis epler av kvalitet kl. I som blir levert til fabrikk som industrifrukt, et tilskudd på inntil kr 1,25 per kg. Tilskudd på kr 1,25 per kg epler og frakttilskudd knyttet til gjennomføring av fabrikkleveringen, jf. § 7, har en økonomisk ramme på 5 millioner kroner.

§ 4 *Vilkår*

Tilskuddsberettiget er yrkesprodusenter, fruktlagre, fruktsalgslag og grossister. For å få tilskudd må det leveres minst 2000 kg tilskuddsberettiget vare. Leverandøren må selv gjøre avtale med mottaker (fabrikk) om levering.

§ 5 *Innmelding*

Epler av kvalitet kl. I som skal leveres til fabrikk skal på forhånd meldes til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd. Meldingen til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd skal inneholde oppgave over det kvantum som ønskes levert samt angivelse av sort, kvalitet, sted og tid for levering. Grøntprodusentenes Samarbeidsråd skal foreta kontroll av kvalitet og kvantum.

§ 6 *Søknad om tilskudd*

Søknad om tilskudd må sendes GrøntProdusentenes Samarbeidsråd innen 1 måned etter at fabrikklevering er avsluttet for sesongen. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk. Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen. Det skal

ikke utbetales tilskudd for varer som ikke er innmeldt til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd i samsvar med paragraf 5.

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd sender samlet oppgave over fabrikklevering til Omsetningsrådet innen 1. mars.

§ 7 *Frakttilskudd*

Ved levering av epler etter denne forskriften, gis det et frakttilskudd på kr 0,10 per kg for transportlengder mellom 100 og 200 km, kr 0,20 per kg for transportlengder mellom 200 og 300 km og kr 0,30 pr kg dersom transportlengden er over 300 km.

§ 8 *Søknad om frakttilskudd*

Søknad om frakttilskudd sendes GrøntProdusentenes Samarbeidsråd. Med søknaden skal følge gjenpart av avregning/veieseddel fra fabrikk.

Avregningen/veieseddelen skal vise leveringsdato, kvantum, sort, kvalitet, pris og hvem som har levert varen.

10. Klage fra AL Gartnerhallen på Omsetningsrådets vedtak om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg i hagebrukssektoren

I møte henholdsvis 23.10.02 og 02.12.02 vedtok Omsetningsrådet at Gartnerhallen skulle betale tilbake resttilskudd for til sammen 17 enkeltanlegg på totalt kr 48 821 200. I brev av 07.02.03 påklager Gartnerhallen v/Bugge Arentz-Hansen & Rasmussen advokatfirma (heretter forkortet BA-HR) vedtakene med hjemmel i forvaltningslovens § 28. Klagen gjelder følgende anlegg:

- Gartnerhallens reguleringsanlegg i Trondheim
- Gartnerhallens anlegg i Stavanger
- Nord-Norges Salgslags anlegg i Alta
- Gartnerhallens anlegg på Rudshøgda
- Gartnerhallens anlegg på Skarnes
- Gartnerhallens anlegg på Kokstad ved Bergen
- Gartnerhallens blomsteranlegg i Molde
- Gartnerhallens reguleringsanlegg i Levanger
- Gartnerhallens anlegg i Kristiansand S.
- Gartnerhallens anlegg på Jaren
- Gartnerhallens anlegg på Kirkenær
- Gartnerhallens anlegg i Ålesund
- Gartnerhallen Fabrikker Tønsberg
- Nord-Norges Salgslags engroslager på Finnsnes
- Gartnerhallens anlegg i Gvarv
- Gartnerhallens Fabrikker Lier og Drammen-Lier
- Gartnerhallens AGA, Hardanger

Bakgrunnen for saken er at Gartnerhallen høsten 1997 inngikk et samarbeid med Bama AS og Norgesgruppen om oppretting av felles aksjeselskap GRO AS og GRO Industrier AS. 31.12.97 ble en rekke av Gartnerhallens anlegg overdratt til GRO AS, GRO Industrier AS eller Primaflor. Samarbeidet mellom Gartnerhallen og de andre aktørene reiste spørsmål om Gartnerhallens markedsreguleringsfunksjon innen hagebrukssektoren. Dette førte til at

Omsetningsrådet, i St.prp. nr. 67 (1997-1998) Om Jordbruksoppgjøret, fikk ansvaret for å gjennomgå den nye situasjonen på markedsreguleringen på potet- og grøntsektoren.

Med dette utgangspunktet gjennomførte Omsetningsrådet en omfattende saksutredning for å belyse problematikken omkring Gartnerhallens funksjon som markedsregulator og aktørenes konkurranse på like vilkår innenfor sektoren. Denne prosess førte til at Omsetningsrådet i møte 20.03.00 vedtok at Gartnerhallen sitt ansvar som markedsregulator skulle falle bort med virkning fra 01.07.00. Samtidig vedtok Omsetningsrådet at det ville gjennomføre tilbakebetaling av ikke avskrevne tilskudd gitt til reguleringsanlegg.

Saken har således vært gjenstand for en grundig og omfattende behandlingsprosess både i sekretariatet og i Omsetningsrådets besluttede organer jf. vedlagte oversikt over sentrale dokumenter fra saksbehandlingen 1999-2002.

I det følgende gjengis og kommenteres de mest sentrale punktene i Gartnerhallens klage av 07.02.03.

Klage fra Gartnerhallen av 07.02.03:

Innledningsvis under punkt 2 gir Gartnerhallen en oversikt over kravet totalt samt hvilke anlegg klagen omfatter. Videre under punkt 3 gis en redegjørelse for markedsreguleringens formål, markedsregulators plikter og noen andre sentrale prinsipper.

Under punkt 4 gis en oversikt over Gartnerhallens vurdering av markedsreguleringen på grøntsektoren. Det pekes for det første på at Gartnerhallen i rollen som markedsregulator måtte bygge ut mottaks- og forsyningskapasitet over hele landet og ikke bare ut fra hva som var forretningsmessig optimalt. I denne forbindelse vises det til at kostnadene i forbindelse med utbyggingen dels ble finansiert av Gartnerhallens egne midler og dels ved midler fra Omsetningsrådet.

For det andre hevdes det at Gartnerhallens ansvar i markedsregulering etter hvert medførte en betydelig konkurranseulempe. Det pekes på at endringer i markedet førte til at markedsreguleringen endret karakter. Markedsreguleringen gikk fra å være av tradisjonell art, mer i retning av produksjonsavtaler/kontrakter mellom produsenter og et fåtall kjeder/distribusjonsledd som styrte tilgangen til markedet. Det hevdes at dette bidro sterkt til at Gartnerhallen ikke fremsto som konkurransedyktige og dermed bidro til at de tapte konkurransen om leveransene til kjedene. Av den grunn måtte Gartnerhallen gjennomføre de tilpasninger som ble gjort i 1997 og påfølgende år.

For det tredje anføres det under punkt 4 at omleggingen etter 1997 ensidig og i stor grad har rammet Gartnerhallen og dets medlemmers økonomi. Det pekes på at Gartnerhallen, for å sikre sine medlemmer markedsadgang til NorgesGruppen samt at Gartnerhallen måtte ta på seg betydelige omstillingskostnader, måtte selge sine eierandeler i GRO AS og GRO Industrier AS. Gartnerhallens egenkapital er i dag, i det alt vesentligste, knyttet til verdien i Gartnerhallens eierandeler i disse selskapene (henholdsvis 39 % og 25 %) Det vises bl.a. til at det som følge av omstillingskostnader ikke har vært mulig for GRO AS og GRO Industrier AS å betale ut utbytte til sine eiere og at Gartnerhallen derfor finansierer sin drift ved å trekke sine produsenter 1 % på avregningsprisen.

For det fjerde vises det til at kravet om tilbakebetaling i urimelig grad ytterligere vil ramme Gartnerhallen og dets medlemmer. Det hevdes at en konsekvens av et slikt krav kan bli at Gartnerhallen blir mer eller mindre utradert som aktør i verdikjeden.

For det femte hevdes det at nåværende markedsbetjening er mer effektiv og bedre tilpasset dagens situasjon.

Til slutt under punkt 4 i brevet pekes det på at Gartnerhallen fyller en viktig rolle i verdikjeden i dag, til glede for alle produsenter. Det fremholdes at "uten en oppegående produsentorganisasjon som Gartnerhallen, vil produsentenes interesser i verdikjeden bli vesentlig svekket og produsenten bli den tapende part". I tillegg anfører Gartnerhallen at det er viktig å ha med seg at anleggene ikke er omdisponert eller solgt i vanlig forstand, men at de i praksis brukes til samme formål som tidligere.

Punkt 5 "*Nærmere om tilbakebetalingskravet*" er tilnærmet ordrett det samme som står under punkt 3 i BA-HRs brev av 21.06.02 og som ble behandlet i Omsetningsrådets møte 12.09.02. For ordens skyld gjengis hovedanførselene nedenfor.

For det første anføres det at det ikke foreligger noe rettslig grunnlag for å kreve tilbake tilskuddene. I denne forbindelse hevdes det at i henhold til Omsetningsrådets retningslinjer av 21. mai 1979 punkt 1, at Omsetningsrådet "kan" og ikke nødvendigvis "skal" trekke "hele eller deler av" tilskuddet tilbake, og at det frie skjønn i henhold til retningslinjenes punkt 2 er avgrenset av en rekke momenter. Videre anføres det at det ikke foreligger noe rettslig grunnlag da vilkårene for tilbakebetaling ikke er oppfylt, herunder vilkåret "selges eller tas i bruk til andre formål". Det pekes også på at Omsetningsrådet ikke har hjemmel til å trekke tilbake tilskudd som er gitt av Landbruksdepartementet.

Det pekes videre på at et krav om tilbakebetaling av et beløp av en slik størrelse det her er snakk om er i strid med skrankene for Omsetningsrådets frie skjønn og at et slikt vedtak av den grunn vil være ugyldig. Herunder trekkes følgende momenter frem:

- Forvaltningen må utvise en konsistent praksis, og det vises til at det ikke har medført krav om tilbakebetaling i de tilfeller hvor markedsreguleringen har blitt redusert i omfang.
- Forvaltningen har tatt utenforliggende hensyn og innstillingene synes vilkårlig. Det hevdes at det var overdragelsen av Gartnerhallen sine anlegg til GRO AS og Primaflor AS som utløste et vedtak som ikke ellers ville ha funnet sted, selv om resultatet ville blitt det samme.
- Det må hensyntas ved utøvelsen av det frie skjønn at Gartnerhallen ikke hadde noe annet alternativ enn salg, da en i 1997 sto uten kunder i dagligvaremarkedet.
- Tidsaspektet må hensyntas i større grad, og det hevdes at det er rimelig å anta at kravet bør bortfalle dersom det har gått svært lang tid siden bevilgningene ble gitt.
- Omsetningsrådet kan ikke treffe et vedtak som vil virke sterkt urimelig.
- Gartnerhallens eksistens vil være truet ved et krav om tilbakebetaling.

Videre hevdes det at et tilbakebetalingskrav i denne størrelsesorden, sammenholdt med de øvrige momenter, er sterkt urimelig og således ugyldig.

Til sist under punkt 5 går BA-HR inn på "Unntak fra tilbakebetalingskravet" (punkt 5.4) og "Nord Norges Salgslag" (punkt 5.5).

Under punkt 6 anføres at kravene er foreldet i henhold til foreldelseslovens § 3 jf. § 2. Videre hevder BA-HR under punkt 7 at kravene er foreldet i henhold til forskrift av 21. mai 1979.

Til sist påpekes det under punkt 8 at det pågår en kjøps-/salgsprosess mellom Bama Gruppen AS og Hoff Norske Potetindustrier AS. Dersom kravet fra Omsetningsrådet blir stående blir det vanskelig for Gartnerhallen å tiltre en slik handel.

Statens landbruksforvaltning bemerker:

Det er ikke noen generell klageadgang etter forvaltningslovens regler i henhold til omsetningsloven, men det er en omgjøringsadgang for henholdsvis Landbruksdepartementet og Kongen jf. omsetningslovens § 11 fjerde ledd. Klagen vil i det følgende, på bakgrunn av dette, behandles som en begjæring om omgjøring i henhold til forvaltningslovens § 35 og alminnelige forvaltningsrettslige regler, og evt. oversendes Landbruksdepartementet for behandling i henhold til omsetningslovens § 11 fjerde ledd.

Gartnerhallen v/BA-HR anfører i punktene 6 og 7 at kravene er foreldet etter henholdsvis foreldelsesloven § 3 jf. § 2 og forskrift om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg. Tilbakebetalingskravet er p.t. til behandling i Forlikrådet, jf. vedlagte kopi av forliksklage, og spørsmålet om foreldelse vil derfor ikke bli drøftet her. I det følgende vurderes derfor utelukkende om noen av de materielle anførslene i klagen om reduksjon/bortfall av tilbakebetalingskrav skal tas til følge.

De generelle forhold i saken, knyttet til Gartnerhallens rolle som markedsregulator, ble vurdert gjennom en lang og omfattende saksbehandlingsprosess som ledet frem til Omsetningsrådets prinsippvedtak av 20.03.00. Saken ble også den gang klagebehandlet.

Med unntak av deler av punkt 4.3 har samtlige anførsler nevnt under punkt 4 vært kjent og vurdert av Omsetningsrådet gjennom hele prosessen som har ført frem til vedtakene av 23.10.02 og 02.12.02, hvor det fastslås at Gartnerhallen skal tilbakebetale til sammen kr 48 821 200. På bakgrunn av at det, med unntak av deler av punkt 4.3, ikke er nye opplysninger i saken, finner Statens landbruksforvaltning ikke grunn til å kommentere de andre anførslene ytterligere.

Når det gjelder opplysningen i punkt 4.3 om at GRO AS og GRO Industrier AS ikke har hatt mulighet til å utbetale utbytte til sine eiere, er forholdet ikke av en slik karakter det har noen betydning for vurderingen vedrørende spørsmålet om tilbakebetaling, og realitetene i det er derfor ikke nærmere vurdert.

Når det gjelder samtlige anførsler under punkt 5, har Gartnerhallen v/BA-HR, som nevnt ovenfor, fremmet disse tidligere i brev av 21.06.02. Anførslene var å anse som kommentarer til foreliggende innstillinger, men ble vurdert i egen sak i forkant av enkeltvedtakene. Saken ble behandlet i møte i Omsetningsrådet 12.09.02 sak 4, og bemerkningene til de rettslige anførsler ble lagt til grunn for den videre saksbehandling. Når det gjelder de anførslene som rettet seg direkte mot enkeltsaker ble de vurdert i henhold til hver enkelt sak. Punkt 2 i Omsetningsrådets vedtak av 12.09.02 lyder som følger:

1. *De foreliggende bemerkninger til de rettslige anførsler i brevene av 21.06.2002 og 06.08.2002, og drøftingene i Omsetningsrådet 12.09.02 legges til grunn for den videre saksbehandlingen.*

Statens landbruksforvaltning finner på bakgrunn av det ovenfor nevnte ikke grunn til å behandle anførslene under punkt 5 på ny da de materielle sidene av dette ble drøftet og vurdert i innstillingen til sak 4 i Omsetningsrådets møte 12.09.02.

Når det gjelder den kjøps-/salgsprosess mellom Bama Gruppen AS og Hoff Norske Potetindustrier AS som det henvises til i brev av 07.02.03, kan ikke Statens landbruksforvaltning se at dette gir grunnlag for å omgjøre vedtak på å kreve inn de ikke avskrevne tilskuddene gitt til reguleringsanlegg. Gartnerhallen har for øvrig vært kjent med at tilskuddene skulle kreves tilbake siden 20.03.00 da prinsippvedtaket i Omsetningsrådet om å kreve tilbake tilskuddene ble fattet. Statens landbruksforvaltning ble for øvrig 25.03.03 orientert om at denne kjøps-/salgsprosessen ikke ville bli gjennomført.

Slik Statens landbruksforvaltning ser det, inneholder ikke klagen fra Gartnerhallen nye opplysninger i saken som gir grunnlag for å omgjøre Omsetningsrådets vedtak av henholdsvis 23.10.02 og 02.12.02.

Per Odd Gjestvang la fram følgende merknad til protokollen:

"Per Odd Gjestvang tar til orientering at Gartnerhallens klage av 7. februar 2003 oversendes L-Dep siden slike klager skal behandles av Departementet.

Per Odd Gjestvang vil imidlertid anføre:

- A. *Omsetningsrådet har behandlet Gartnerhallens sak i h.t. gjeldende forskrifter og tradisjonell historisk praksis for skjønnsutøvelse men har i skjønnsutøvelsen ikke tatt tilbørlig hensyn til at:*
  1. *Forskriftene fra 1979 er ikke tilpasset dagens situasjon og spesielt ikke Garnerhallens situasjon:*
    - *Forskriftene er gitt på et tidspunkt med helt andre rammebetingelser for norsk jordbruk og markedsregulatorrollen.*
    - *Forskriftene er videre også utformet med tanke på salg eller bruksendring for enkeltanlegg hvor markedsregulatorrollen videreføres og er ikke tilpasset for det tilfelle at markedsregulatorrollen avvikles i sin helhet.*
    - *Ordningen med tilskudd til anlegg ble avviklet for flere år siden.*
    - *Hensynet til de betydelige omstillingskostnader som markedsregulator blir påført i f.b.m .avvikling av anlegg må også hensyntas. Disse vil være spesielt store i en situasjon hvor man mister markedsreguleringsoppgaven. Hvis ikke vil de som har påtatt seg en samfunnsoppgave som markedsreguleringen innebærer, bli påført helt uholdbare konkurranseulemper.*
  2. *Omleggingen i 1997 var utløst av en "force majeure" liknende situasjon der Gartnerhallen stod uten kunder i dagligvaresektoren bl.a. p.g.a handelens eiermessige integrering inn i grøntomsetningen. Gartnerhallens eierform og rolle som markedsregulator var i denne situasjon en klar konkurranseulempe.*
  3. *En avskrivningstid på 30 år for "reguleringsdelen" av et anlegg er altfor lang i forhold til dagens rammebetingelser og det faktum at ordningen med tilskudd ble*

avviklet for flere år siden. Spesielt feil blir det for det tilfelle hvor markedsreguleringsrollen blir avviklet.

4. *Anleggene som omfattes av vedtaket benyttes til samme formål som tidligere.*
5. *Dersom tilbakebetalingskravet blir gjennomført vil Gartnerhallen, direkte og indirekte, få størsteparten av den økonomiske belastningen. Det er stor fare for at det mer eller mindre vil utradere Gartnerhallen som aktør i det norske marked og på en helt urimelig måte ramme Gartnerhallens medlemmer.
Vedtaket vil således i sin konsekvens "slå bena under Gartnerhallen" og derigjennom også svekke den samvirkemessige omsetning og de samlede produsentinteresser i verdikjeden.
Dette vil indirekte gi en virkning som også er i strid med Omsetningslovens intensjon.
Det er således også grunn til å hevde at nåværende vedtak vil være i strid med viktige konkurransemessige og samfunnsmessige hensyn.*

B. I tillegg kommer at forskriftens krav til saksbehandlingstid ikke er overholdt og at tilbakebetalingskravet er foreldet etter reglene i foreldelsesloven".

Arbeidsutvalget behandlet saken 13.05.03 og hadde fremmet følgende forslag til vedtak:

1. Omsetningsrådet finner i henhold til forvaltningslovens § 35 ikke grunn til å omgjøre vedtakene av henholdsvis 23.10.02 og 02.12.02 om tilbakebetaling av ikke avskrevet tilskudd gitt til reguleringsanlegg. Dette gjelder vedtak om tilbakebetaling av tilskudd gitt til følgende anlegg:
  - Gartnerhallens anlegg i Trondheim
  - Gartnerhallens anlegg i Stavanger
  - Nord-Norges Salgslags anlegg i Alta
  - Gartnerhallens anlegg på Rudshøgda
  - Gartnerhallens anlegg på Skarnes
  - Gartnerhallens anlegg på Kokstad ved Bergen
  - Gartnerhallens anlegg i Molde
  - Gartnerhallens anlegg i Levanger
  - Gartnerhallens anlegg i Kristiansand S.
  - Gartnerhallens anlegg på Jaren
  - Gartnerhallens anlegg på Kirkenær
  - Gartnerhallens anlegg i Ålesund
  - Gartnerhallens Fabrikker i Tønsberg samt Vestfold nord
  - Nord-Norges Salgslag avdeling Finnsnes
  - Gartnerhallens anlegg på Gvarv
  - Gartnerhallens Fabrikker Lier og Drammen-Lier
  - Gartnerhallens anlegg i AGA, Hardanger
2. Klagen fra Gartnerhallen av 07.02.03, v/advokatfirmaet BA-HR, oversendes Landbruksdepartementet for behandling i henhold til omsetningslovens § 11 fjerde ledd.

Under behandlingen i Omsetningsrådet fremmet Harald Milli følgende endringsforslag:

- Nytt pkt. 1 *”Omsetningsrådet har behandlet saken om tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg på hagebruksektoren ut fra gjeldende forskrifter og etablert praksis for utøvelse av skjønn. Ut fra en samlet vurdering, finner Omsetningsrådet det riktig å stå fast på dette grunnlaget også i forbindelse med behandlingen av Gartnerhallens klage av 7. februar 2003”*
- Opprinnelige pkt. 1 endres til pkt. 2 og i første setning tilføyes: *”på grunnlag av ovenstående og”*
- Opprinnelige pkt. 2 endres til pkt. 3

Med hjemmel i forvaltningslovens § 35 og alminnelige forvaltningsrettslige regler gjøres mot stemmen til Per Odd Gjestvang følgende

Vedtak:

1. Omsetningsrådet har behandlet saken om tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg på hagebruksektoren ut fra gjeldende forskrifter og etablert praksis for utøvelse av skjønn. Ut fra en samlet vurdering, finner Omsetningsrådet det riktig å stå fast på dette grunnlaget også i forbindelse med behandlingen av Gartnerhallens klage av 7. februar 2003.
2. Omsetningsrådet finner på grunnlag av ovenstående og i henhold til forvaltningslovens § 35 ikke grunn til å omgjøre vedtakene av henholdsvis 23.10.02 og 02.12.02 om tilbakebetaling av ikke avskrevet tilskudd gitt til reguleringsanlegg. Dette gjelder vedtak om tilbakebetaling av tilskudd gitt til følgende anlegg:
  - Gartnerhallens anlegg i Trondheim
  - Gartnerhallens anlegg i Stavanger
  - Nord-Norges Salgslags anlegg i Alta
  - Gartnerhallens anlegg på Rudshøgda
  - Gartnerhallens anlegg på Skarnes
  - Gartnerhallens anlegg på Kokstad ved Bergen
  - Gartnerhallens anlegg i Molde
  - Gartnerhallens anlegg i Levanger
  - Gartnerhallens anlegg i Kristiansand S.
  - Gartnerhallens anlegg på Jaren
  - Gartnerhallens anlegg på Kirkenær
  - Gartnerhallens anlegg i Ålesund
  - Gartnerhallens Fabrikker i Tønsberg samt Vestfold nord
  - Nord-Norges Salgslag avdeling Finnsnes
  - Gartnerhallens anlegg på Gvarv
  - Gartnerhallens Fabrikker Lier og Drammen-Lier
  - Gartnerhallens anlegg i AGA, Hardanger
3. Klagen fra Gartnerhallen av 07.02.03, v/advokatfirmaet BA-HR, oversendes Landbruksdepartementet for behandling i henhold til omsetningslovens § 11 fjerde ledd.

11. Omsetningsrådets årsmelding for 2002

Utkast til årsmelding for 2002 følger dagsorden. Den endelige grafiske utformingen blir

foretatt av trykkeriet. I prosessen mot trykkeriet vil SLF også fortsette arbeidet med kvalitetssikring. Det kan derfor bli behov for å foreta enkelte redaksjonelle endringer i forhold til utsendt utkast.

Vedtak:

1. Utkast til årsmelding for 2002 godkjennes.
2. Statens landbruksforvaltning får fullmakt til å foreta tekniske og redaksjonelle endringer.

12. Regnskap for omsetningsavgiftene i 2002

Det framlagte regnskapet omfatter midler bevilget av Omsetningsrådet fra de ulike fondene for omsetningsavgift.

I 2002 er fondskapitalen redusert med 26 mill. kroner til 585 mill. kroner.

Foreløpig revisjonserklæring ligger ved regnskapet.

Med hjemmel i lov 10.07.36 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 11 gjøres følgende

Vedtak:

Regnskapet for omsetningsavgiftene for 2002 godkjennes.

13. Regnskap for midler fra jordbruksavtalen i 2002

Det framlagte regnskapet omfatter midler bevilget over jordbruksavtalen, og som er forvaltet av Omsetningsrådet i 2002.

Foreløpig revisjonserklæring ligger ved regnskapet.

Med hjemmel i lov av 10.07.36 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror, § 11 gjøres følgende

Vedtak:

Regnskapet for midler fra jordbruksavtalen for 2002 godkjennes.

Møtet var slutt kl. 14:30.